

KADIN GİRİŞİMCİLİĞİ

Kadın Liderler İş Konseyi Raporu

HAZIRLAYAN

Hilal Vatansever

2025

www.aticturkiye.org

Saygıdeğer Üyelerimiz ve Değerli İş Ortaklarımız,

Kadın Liderler İş Konseyi olarak bu raporla hedefimiz; kadın girişimciliğine ilişkin mevcut durumu kapsamlı şekilde analiz etmek, ihtiyaç ve fırsat alanlarını ortaya koymak, aynı zamanda karar alıcılara ve paydaşlara yönelik stratejik öneriler sunmaktır.

Bu rapor, kadın girişimciliğini destekleyecek politika geliştirme süreçlerine veri temelli bir katkı sağlamayı ve gelecek stratejilerini belirlemeyi amaçlamaktadır.

Toplumsal cinsiyet eşitliği kavramının sadece bir ideal olmaktan çıkıp ekonomik ve sosyal kalkınmanın temel itici gücü haline geldiği ve kadın girişimciliği, yalnızca bireysel bir kariyer tercihi değil, aynı zamanda ekonomik kalkınmanın, yeniliğin, istihdamın ve sosyal dönüşümün lokomotifine haline gelmektedir.

Konseyimiz faaliyetlerini, sürdürülebilirlik stratejisi ve kısa-orta-uzun vadeli hedeflerimiz ile entegre yapıda oluşturduğumuz iş modelimiz doğrultusunda yürütmektedir.

Bu sadece ekonomik bir güçlenme hedefi ile değil; aynı zamanda sosyal bir dönüşümün de temelini oluşturdu. ATIC, kadınların sadece iş dünyasında değil, toplumun her alanında söz sahibi olmaları ve temsiliyetlerinin artması gerektiğine olan inancıyla hareket etmektedir.

ATIC Kadın Liderler İş Konseyi Başkanı olarak, konseyimizin bu hedef doğrultusunda istihdam, kadın girişimciliği ve toplumsal cinsiyet eşitliği konularına katkı verecek projeler geliştirmektedir.

Bu bağlamda küresel düzeyde sosyal, ekonomik ve çevresel sürdürülebilirliği teşvik etmek için önemli bir çerçeve oluşturan Birleşmiş Milletler'in belirlediği 17 Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA) bizlere önemli bir yol haritası sunmaktadır.

ATIC olarak, proje ve çalışmalarımızda Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına olan bağlılığımızı ve bu hedeflerin gerçekleştirilmesine katkı sağlama çabamızı sürdürmeye; sürdürülebilirlik ilkelerini benimseyerek, kadınların istihdamda ve girişimcilikte güçlenmesi amacıyla toplumsal cinsiyet eşitliğine katkıda bulunmaya emin adımlarla devam edeceğiz.

ATIC Kadın Liderler İş Konseyi, azimle kadın girişimciliğinin önünü açmak için kararlılıkla çalışmaktadır. Daha eşitlikçi ve daha sürdürülebilir bir gelecek için çalışmalarımızı sürdüreceğiz.

Hilal Vatansever

Kadın Liderler İş Konseyi Başkanı

ATIC

Amerikan Türk Ticaret ve Yatırım Konseyi, Kadın Liderler İş Konseyi;

iş dünyasında kadınların daha güçlü temsil edilmesini, deneyim paylaşımı ve network oluşturma fırsatları sağlamaya odaklı iş profesyonellerinden oluşan bir konseydir.

Üyeler için işbirliği fırsatları oluşturmak, İş dünyasında toplumsal cinsiyet gelişimini desteklemek, Düşünce liderliği sağlamak ve Kadınların işgücünde etkin bir rol oynamalarını, Faaliyet gösterdikleri sektörlerde lider konumda olabilmelerini hedefler.

Kadın Liderler İş Konseyi vizyonu ve misyonu doğrultusunda, kadın girişimcilerin güçlenmesi için eğitim, rehberlik ve mentörlük desteği vermekte, kadının ekonomik konumunun güçlenmesi ve kadın-erkek fırsat eşitliği konusuna yönelik proje ve çalışmalar geliştirmekte ve yürütmektedir.

KADIN LİDERLER İŞ KONSEYİ FAALİYETLERİ

- Çalışma hayatındaki kadın çalışan sayısını arttırmak ve kadın girişimcilerin desteklenmesini teşvik etmek.
- ATIC Kadın üyelerinin kişisel ve iş bazında gelişmelerini destekleyerek etki alanlarını ve büyümelerini desteklemek.
- Kadının çalışma hayatına ve girişimciliğe destek vermek ve referans noktası olmak
- Genç kadınları, eğitimlerine devam ederek çalışma hayatına katılmaya ve girişimciliğe özendirmek.
- Kadınların çalışma hayatına girmesi ve girişimci olması için kadınlara eğitim ve mentorluk vermek.

KADIN GİRİŞİMCİLİĞİ: SESSİZ GÜCÜN YÜKSELİŞİ

Kadın Liderler İş Konseyi Raporu - Kadın Girişimcilik Raporu - 2025

1. GİRİŞ

21. yüzyıl, kadın liderliğinin ve kadın girişimciliğinin güzide bir dönemine tanıklık ediyor. Tüm dünya, toplumsal cinsiyet eşitliği kavramının sadece bir ideal olmaktan çıkıp ekonomik ve sosyal kalkınmanın temel itici gücü haline geldiği bir gerçeklikle yüz yüze. Bu bağlamda kadın girişimciliği, yalnızca bireysel bir kariyer tercihi değil, aynı zamanda ekonomik kalkınmanın, yeniliğin, istihdamın ve sosyal dönüşümün lokomotifine haline gelmektedir.

Kadın girişimciler, süreçleri yalnızca ekonomik bir kazanç ekseninde değerlendirmemekte; aynı zamanda sosyal etkiyi, çevresel sürdürülebilirliği ve insan odaklı yönetim tarzlarını da odağa almaktadır. Bu rapor, tüm bu dönüşümün izini sürerek, kadın girişimcilerin karşılaştığı fırsatları, engelleri, katkılarını ve gelecekteki potansiyellerini ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Kadın Liderler İş Konseyi olarak bu raporla hedefimiz; kadın girişimciliğine ilişkin mevcut durumu kapsamlı şekilde analiz etmek, ihtiyaç ve fırsat alanlarını ortaya koymak, aynı zamanda karar alıcılara ve paydaşlara yönelik stratejik öneriler sunmaktır. Bu rapor, kadın girişimciliğini destekleyecek politika geliştirme süreçlerine veri temelli bir katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Bu rapor; verilerle, çalışma örnekleriyle, sektör analizleriyle ve politika önerileriyle kadın gücünü tam kapasiteyle ortaya koymaktadır. Sadece bugünü anlatmaz, yarının potansiyelini şekillendirmeyi hedefler.

2. GENEL GÖRÜNÜM: KÜRESEL KADIN GİRİŞİMCİLİĞİNDE TRENDLER

Kadın girişimciliği, dünyanın dört bir yanında ekonomik yapıların yeniden şekillenmesinde kritik bir rol üstlenmektedir. Son yıllarda yapılan uluslararası araştırmalar, kadınların kurduğu işletmelerin sadece ekonomik getirileriyle değil, aynı zamanda sosyal fayda yaratma kapasiteleriyle de öne çıktığını ortaya koymaktadır. Kadınlar, geleneksel girişimcilik tanımını yeniden yazarak, daha çevreci, daha katılımcı ve daha etik bir iş dünyasının inşasında aktif rol oynamaktadır.

Küresel Düzeyde Kadın Girişimcilik Oranları: GEM (Global Entrepreneurship Monitor) 2023/2024 verilerine göre, kadınların erken aşama girişimcilik faaliyeti oranı küresel ortalamada **%10,4'e**, kayıtlı işletme sahipliği oranı ise **%5,9'a** ulaşmıştır. Bu oranlar bölgelere göre farklılık göstermektedir; Latin Amerika ve Sahra Altı Afrika gibi bölgelerde daha yüksek oranlar gözlemlenirken, Avrupa ve Asya'nın bazı gelişmiş ülkelerinde bu oranlar daha düşük seyretmektedir. Ancak genel eğilim, kadın girişimciliğinin küresel ölçekte güçlenmeye ve yaygınlaşmaya devam ettiği yönündedir.

Kadın Girişimcilerin Yoğunlaştığı Sektörler:

Kadın girişimciler geleneksel olarak hizmet sektörü, perakende, gıda ve eğitim gibi alanlarda yoğunlaşsa da, son yıllarda teknoloji, fintech, yeşil enerji, sağlık teknolojileri, yapay zeka, mobil uygulamalar ve savunma sanayii gibi daha erkek egemen alanlara da girmeye başlamıştır. Özellikle start-up ekosisteminde kadın kurucu oranlarının artması dikkat çekmektedir.

Kadın Girişimciliğini Etkileyen Faktörler:

Kadınların girişimcilik yolculuğu, toplumsal cinsiyet kalıpları, sermayeye erişim, mentorluk eksikliği, aile-yaşam dengesini kurmadaki zorluklar ve karar alma mekanizmalarında yeterince temsil edilmemeleri gibi engellerle sınanmaktadır. Buna karşılık, kadın dayanışma ağları, ulusal ve uluslararası destek programları, dijitalleşme ve online platformlar aracılığıyla bu engeller kırılmakta ve dönüşüm şekillenmektedir.

Küresel En arpıcı Gerçeklik:

McKinsey'e göre, kadınların ekonomik hayata erkeklerle eşit şekilde katılması durumunda, dünya ekonomisi 2025'e kadar 28 trilyon dolarlık ek bir gelir kazanabilir. Bu, kadın girişimciliğinin yalnızca etik ve sosyal bir mesele olmadığını, aynı zamanda devasa bir ekonomik potansiyele tekabül ettiğini gözler önüne sermektedir. Bu tablo, kadın girişimciliğinin sadece desteklenmesi gereken bir sosyal konu olmadığını, aksine küresel ekonomik istikrar, yenilik ve kapsayıcı kalkınma için vazgeçilmez bir unsur olduğunu net bir şekilde ortaya koymaktadır.

3. TÜRKİYE'DE KADIN GİRİşİMCİLİK EKOSİSTEMİ

Türkiye'de kadın girişimcilik ekosistemi son yıllarda ciddi bir dönüşüm içindedir. Devlet politikaları, STK girişimleri, fon ve hibeler ile birlikte kadınların iş hayatındaki temsili giderek artmaktadır. Ancak bu artışa rağmen, mevcut oranlar halen potansiyelin oldukça altındadır. Kadın girişimcilere yönelik destek mekanizmalarının artırılması, farkındalık çalışmaları ve yapısal dönüşümler bu alanın daha da güçlenmesini sağlayacaktır.

3.1. Kadınların Girişimcilik Oranları

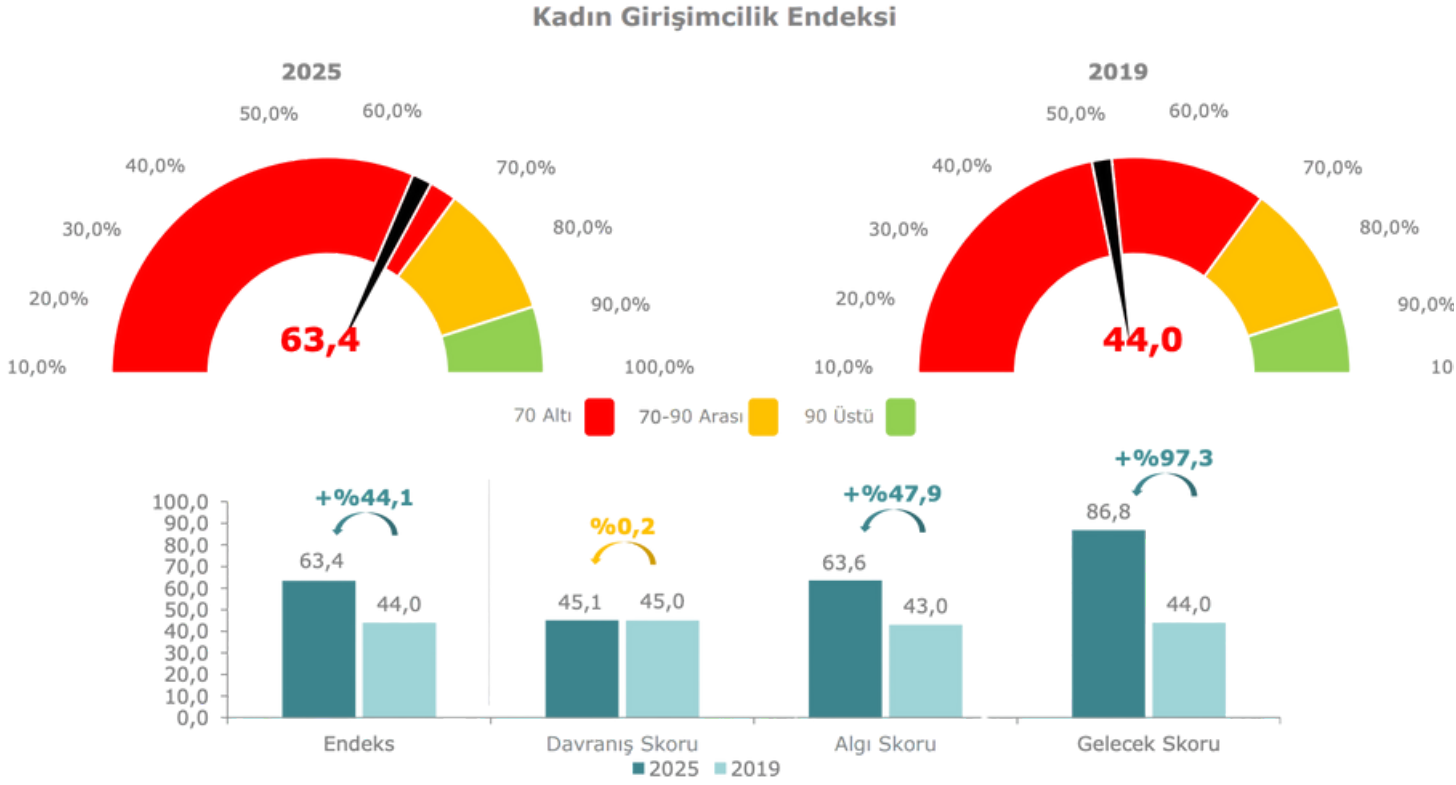
TÜİK ve KAGİDER verilerine göre, Türkiye'de toplam girişimcilerin yaklaşık %18,2'si kadınlardır. Bu oran 2002 yılında %13,1 idi. Son 20 yıllık süreçte %5'lik bir artış yaşansa da bu artış halen OECD ortalamasının altındadır. Kadınların istihdam içindeki oranı %32,5 seviyesindedir ve işgücüne katılım oranları 2024 itibariyle %36,8'e ıkmiştır.

3.2. Sektörel Dağılım

Türkiye'deki kadın girişimciler en çok hizmet, gıda, tekstil ve eğitim gibi alanlarda faaliyet göstermektedir. Son yıllarda teknoloji, dijital pazarlama, lojistik, küçük ölçekli imalat ve sosyal girişimcilik gibi alanlarda da artan bir kadın katılımı gözlemlenmektedir. Ancak sanayi, savunma ve ileri teknoloji gibi alanlarda kadın varlığı halen sınırlıdır. Bu durum, kadınların "erkek egemen" olarak algılanan alanlara erişimini kolaylaştıracak yeni stratejilere duyulan ihtiyacı ortaya koymaktadır.

3.3. Bölgesel Dağılım ve Şehir Bazlı Veriler

Kadın girişimciliği, TÜİK verilerine göre, kadın girişimciliği bölgesel olarak dengesiz bir yapı sergilemektedir. 2023 yılı verilerine göre, İstanbul bölgesi (TR10) tüm kadın girişimcilerin %22,4'ünü barındırırken; Karadeniz bölgesi (TR90) %9,2 , Marmara çevresi (TR42) ise %6,6 oranıyla takip etmektedir.

Kaynak: Akademetre Araştırma ve Strateji Planlama

3.4. Finansmana Erişim ve Kredi Kullanımı

Kadın girişimcilerin karşılaştığı en temel sorun sermayeye erişimdir. Bankalar pozitif ayrımcı kredi programları sunsa da, genellikle teminat veya bilgi eksikliğinden dolayı tam faydalanılamamaktadır. Türkiye Bankalar Birliği'nin 2023 3. çeyrek raporuna göre Temmuz–Eylül döneminde yaklaşık 64 bin kadın girişimciye toplamda **41 milyar TL tutarında kredi** kullanılmıştır; bu dönemde kredi kullanan kadın girişimci sayısı yaklaşık **297 bin kişi** olarak belirtilmiştir. Kredilerin dağılımında hizmet sektörü %46 ile ilk sırada, sanayi ise %30 civarı ile ikinci sıradadır.

3.5. Destek Mekanizmaları ve Politika Önerileri

Türkiye’de kadın girişimcilere yönelik çeşitli destek mekanizmaları bulunmaktadır:

3.5. Destek Mekanizmaları ve Politika Önerileri

Türkiye’de kadın girişimcilere yönelik çeşitli destek mekanizmaları bulunmaktadır:

- **KOSGEB:** Kadın girişimciler için hibe ve özel destekler sunar (örneğin, +150 000 TL kuruluş ve işletme desteği)
- **TÜBİTAK:** Kadın odaklı Ar-Ge ve teknoloji destek programları uygular.
- **Kalkınma Ajansları:** Bölgesel geliştirme ve eğitim projeleriyle kadın kooperatiflerini ve sosyal girişimleri destekler.
- **Halkbank ve Diğer Bankalar:** Kadın girişimci kredileri, düşük faizli ve teminatsız seçeneklerle sunulmaktadır.
- **STK’lar:** KAGİDER, TOBB Kadın Girişimciler Kurulu, TÜRKONFED Kadın Platformu gibi yapılar, mentorluk, network ve eğitim desteği sağlar.
- **ATIC – Amerikan Türk Ticaret & Yatırım Konseyi:** Türkiye ile ABD arasında iş birliğini güçlendiren ATIC, kadın girişimcileri uluslararası pazarlara taşımayı hedefleyen özel programlar ve hizmetlerle destekler. ATIC’in “KOBİPORT” dijital platformu; pazara giriş, hukuki-vergisel uzmanlık, finansal danışmanlık, e-ticaret stratejileri ve ABD pazarına erişim konularında kadın işletmelere rehberlik sunmaktadır.

Ayrıca **12. Kalkınma Planı (2024–2028)** çerçevesinde, kadın işgücüne katılım oranının %40,1’e, istihdam oranının %36,2’ye çıkarılması hedeflenmektedir.

3.6. Değerlendirme

Türkiye’de kadın girişimcilik ekosistemi umut vadeden bir ivmeye sahiptir. Ancak yapısal zorluklar, finansal engeller ve toplumsal algılar, bu potansiyelin gerçeğe dönüşmesini zorlaştırmaktadır. Kapsayıcı politikalar, hedefli destekler ve kadın liderliğinin önü açıldığı takdirde, Türkiye’nin kadın girişimciliği alanında çitasını yükselteceği açıktır.

4. KADIN LİDERLİĞİNİN EKONOMİK VE SOSYAL ETKİSİ

Kadın liderliği, yalnızca bir pozisyon ya da ünvan meselesi değil; toplumun yapısal dönüşümlerine yön veren, ekonomik kalkınmayı besleyen, sosyal adaleti ve kapsayıcılığı teminat altına alan bir gücün yüzü olarak karşımıza çıkmaktadır. Kadınların liderlik pozisyonlarında yer alması, sadece kurum içi çeşitliliği artırmakla kalmaz, aynı zamanda karar alma mekanizmalarını daha etik, daha empatik ve daha uzun vadeli perspektiflerle yönetilebilir hale getirir.

4.1. Kadın Liderlerin Ekonomik Katkısı

- **McKinsey & Company**'nin 2023 raporuna göre, kadınların liderlik ettiği şirketler, erkeklerin liderlik ettiği şirketlere oranla %21 daha yüksek karlılık göstermektedir.
- **Boston Consulting Group** ise, kadın kurucuların liderlik ettiği start-upların yatırım başına daha fazla gelir getirdiğini ortaya koymuştur. Yani kadınlar, yatırılan her bir dolara daha yüksek değer katmaktadır.
- Kadınlar, genellikle insan odaklı, uzun vadeli büyüme planlarına önem veren, şeffaflık ve kurumsal sosyal sorumluluğa yatkın yönetim tarzlarıyla öne çıkmaktadır.

4.2. Sosyal Etki ve Dönüşüm

Kadın liderlerin bulunduğu yapılar, yalnızca ekonomik performansla değil; **çalışan memnuniyeti, toplumsal etki, çevresel duyarlılık ve eğitimde eşitlik** gibi alanlarda da daha yüksek skorlar elde etmektedir:

- **ESG (Çevresel, Sosyal ve Yönetişim)** alanlarında: IFC raporu, kadınların liderlik ettiği şirketlerin ESG performansının bariz şekilde daha iyi olduğunu vurgulamaktadır; bu durum, hissedar güveni ve kurumsal itibarı güçlendirmektedir.
- **Sosyal girişimcilik:** Harvard Kennedy School'un verilerine göre, kadınlar toplumun dezavantajlı kesimlerine dokunan projelere yönelebilmekte; bu sayede aile, eğitim ve yerel topluma yatırım yaparak toplumsal etkiyi artırmaktadır .
- Ayrıntılı akademik analizlerde de, kadın sosyal girişimcilerin **"mission drift" riskinin daha düşük olduğu**, yani kuruluş amaçlarından sapmadan **etki odaklı ilerledikleri** tespit edilmiştir.

4.3. Rol Model Etkisi ve Yeni Nesil İlham

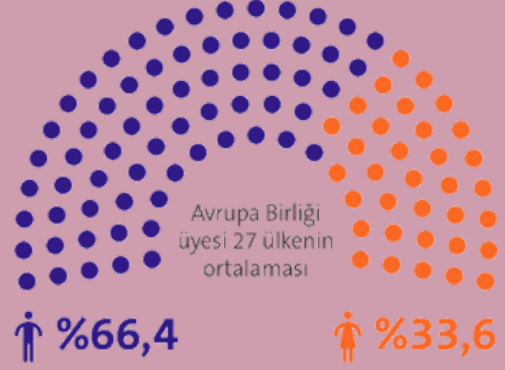
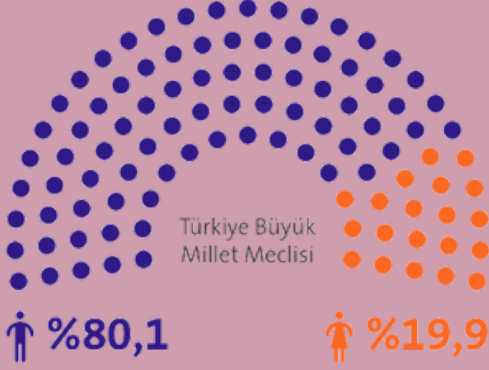
Kadın liderler yalnızca bugünün ekonomik ve sosyal düzeninde değil, aynı zamanda yarının vizyonunu şekillendirmede de kritik rol oynamaktadır. Genç kadınlar ve kız çocukları için birer **rol model** olan bu liderler, yeni neslin kendi potansiyeline olan inancını artırmakta; **"yapabilirim"** algısını güçlendirmektedir. Araştırmalar, kadın lider figürlerinin özellikle genç kadınların özgüvenini, akademik performansını ve girişimcilik eğilimlerini olumlu yönde etkilediğini ortaya koymaktadır. Kadın liderlerin artan görünürlüğü; toplumsal normları kırmakta, kadınların karar alma mekanizmalarındaki varlığını güçlendirmekte ve geleceğin liderlik kadrolarına ilham vermektedir.

4.4. Değerlendirme

Kadın liderliği, yalnızca ekonomik verimliliği artırmakla kalmaz; sosyal adaletin, etik değerlerin ve kapsayıcı kalkınmanın da taşıyıcısıdır. Kadınların karar alma mekanizmalarında aktif şekilde yer alması, toplumların yalnızca bugünkü sorunlarına değil, yarının belirsizliklerine karşı da daha dirençli ve yaratıcı çözümler üretmesini sağlar. Bu bağlamda kadın liderliği, bir temsilden çok daha fazlasıdır. Bu, **kalkınmanın akli, adaletin vicdanı, sürdürülebilirliğin kalbidir.**

Karar Alma Mekanizmalarına Katılım

MİLLETVEKİLİ TEMSİL ORANI, 2024

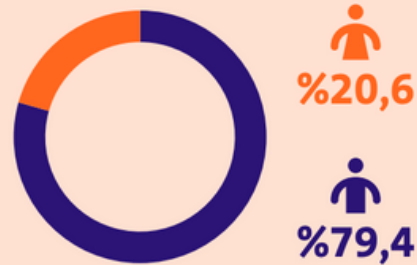
BAKAN SAYISI, 2024

YEREL YÖNETİMLERDE KADIN TEMSİL ORANI, 2024

ÜST VE ORTA DÜZEY YÖNETİCİ POZİSYONLARINDAKİ BİREYLER, 2023

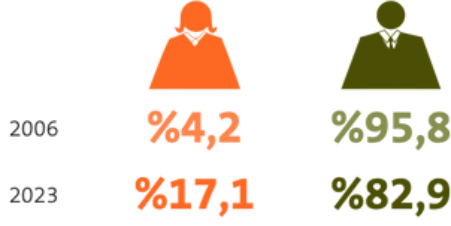
Borsa İstanbul'da işlem gören en büyük 50 şirketin (BİST 50) yönetim kurulu üyeleri, 2024

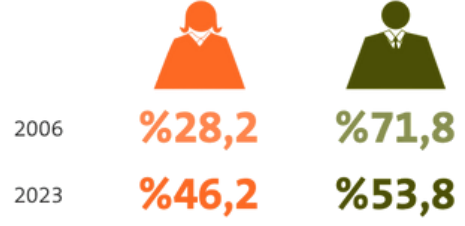
Meslekler

SAVCI VE HAKİM ORANI

Savcı oranı

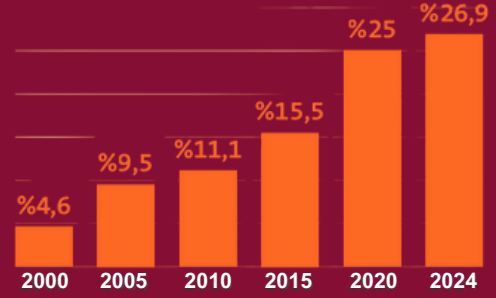
Hakim oranı

VALİ VE KAYMAKAM ORANI

KADIN BÜYÜKELÇİ ORANI

YÜKSEKÖĞRETİMDE GÖREVLİ REKTÖR VE AKADEMİSYENLERİN ORANLARI

Devlet üniversitelerinde rektör oranı, 2023-2024

Vakıf üniversitelerinde rektör oranı, 2023-2024

(2023-2024 öğretim yılında)

Yükseköğretimde görevli profesörler içerisinde kadın oranı

%34,6

Yükseköğretimde görevli doçentler içerisinde kadın oranı

%42,1

5. POLİTİKA VE DESTEK MEKANİZMALARI

Kadın girişimciliğinin sürekliliği ve yaygınlaşması, ancak yapısal politikalar ve etkili destek mekanizmaları ile mümkün hale gelmektedir. Türkiye, son yıllarda bu alanda önemli adımlar atsa da, kadın girişimcilerin finansmana erişimi, eğitim imkanları, mentorluk ve ticarileşme süreçlerinde hâlâ çözülmesi gereken yapısal sorunlar mevcuttur. Bu nedenle desteklerin sürekliliği, kapsayıcılığı ve stratejik hedeflerle uyumu büyük önem taşımaktadır.

5.1. Mevcut Kamu Destekleri

- ✓ **KOSGEB:** Kadın girişimciler için özel destekler sunmakta; “İleri Girişimci Destek Programı” kapsamında **375.000 TL’ye kadar geri ödemesiz destek** verme önceliği bulunmaktadır. Kadın girişimci başvurularında +10.000 TL ek bonus verilmektedir.
- ✓ **TÜBİTAK:** “BİGG” programı kapsamında kadınlara özel Ar-Ge ve mentorluk destekleri sağlanmaktadır. 2023 itibarıyla bu programdan 501 kadın girişimci yararlanmıştır.
- ✓ **Kalkınma Ajansları:** Bölgesel kalkınmayı hedefleyen projelerle kadın kooperatifleri ve kırsal/sosyal girişimlere eğitim ve fizibilite desteği sunmaktadır.
- ✓ **Tarım ve Orman Bakanlığı:** TKDK/IPARD programları vasıtasıyla kadın çiftçilere tarımsal hibe ve destek sunmaktadır.
- ✓ **Ticaret Bakanlığı:** Kadın işletmelerin ihracat, uluslararası fuar katılımı ve e-ticaret gibi alanlarda erişimini kolaylaştıran programlar yürütmektedir

5.2. Finansal Kurumlar ve Banka Programları

- ✓ **Halkbank Kadın Girişimci Kredisi:** Kadın işletmeler için 600.000–1.000.000 TL’ye kadar teminatsız veya düşük teminatla kredi imkânı sunulmaktadır.
- ✓ **Garanti BBVA, VakıfBank, Ziraat Bankası:** Kadın girişimcilere özel düşük faizli kredi paketleri, mentorluk, eğitim ve pazar erişimi destekleri sağlamaktadır.
- ✓ **Melek yatırımcı ağları ve fonlar:** Arya Kadın Yatırım Platformu gibi yapıların yaygınlaşması sayesinde kadın kuruculara özel yatırım fırsatları artmaktadır.

5.3. STK’lar, Platformlar ve Uluslararası Girişimler

- ✓ **KAGİDER:** Mentorluk, eğitim, veri izleme sistemleri (KAGİDER Pusula) ve lobicilik faaliyetleri yürütür.
- ✓ **TOBB Kadın Girişimciler Kurulu:** Türkiye genelinde yerel girişimcileri destekler.
- ✓ **TÜRKONFED Kadın Platformu:** Özel sektör ve kadın odaklı kalkınma projeleri geliştirir.
- ✓ **UN Women, World Bank, AB Delegasyonu:** Kadın girişimciliğini destekleyen fonlar ve ortak projeler sunar.

- ✓ **American Turkish Trade & Investment Council (ATIC)** : Türkiye ve ABD arasındaki ekonomik iş birliğini güçlendirmeyi amaçlayan ATIC, kadın girişimcilerin küresel pazarlara erişimini desteklemeye yönelik özel programlar yürütmektedir. Kadın girişimcilere yönelik sunulan hizmetler arasında; ihracat yönlendirme, yatırımcı buluşmaları, sektör odaklı ABD pazarı bilgilendirmeleri, danışmanlık ve mentorluk desteği yer almaktadır. Ayrıca “KOBİPORT” platformu üzerinden, kadın girişimcilere dijital dönüşüm, uluslararası ticarileşme ve pazar araştırması alanlarında rehberlik sağlanmaktadır.

5.4. Politika Önerileri

- Faizsiz ve teminatsız kredi sistemleri yaygınlaştırılmalıdır.
- Ulusal Kadın Girişimcilik Veritabanı oluşturulmalıdır.
- Mentorluk ağları yasal destekle kurumsallaştırılmalıdır.
- Kamu ihalelerinde kadın işletmelere kota uygulanmalıdır.
- Kırsalda kadınlara özel girişimcilik programları artırılmalıdır.

5.5. ATIC Kadın Liderler İş Konseyi: İş Dünyasında Sessiz Gücün Kurumsal Temsili

American Turkish Trade & Investment Council (ATIC) bünyesinde faaliyet gösteren Kadın Liderler İş Konseyi, kadınların iş dünyasında daha güçlü ve görünür biçimde yer almalarını destekleyen liderlik gelişimi, uluslararası network, bilgi paylaşımı ve stratejik iş birlikleri odağında çalışan üst düzey bir platformdur.

yer almalarını destekleyen; liderlik gelişimi, uluslararası network, bilgi paylaşımı ve stratejik iş birlikleri odağında çalışan üst düzey bir platformdur. Konsey, Türkiye ve Amerika Birleşik Devletleri arasındaki ekonomik ilişkilerde kadın girişimcilerin ve profesyonellerin etkinliğini artırmayı, sektörel çeşitlilik içinde sürdürülebilir ve kapsayıcı kalkınma vizyonuna katkı sunmayı amaçlamaktadır.

Konseyin öncelikli hedefleri şunlardır:

- Kadınların iş gücüne aktif ve sürdürülebilir katılımını teşvik etmek,
- Üyelerin faaliyet gösterdikleri sektörlerde liderlik rollerini güçlendirmek,
- Ulusal ve uluslararası düzeyde stratejik iş birliği ve ticari fırsatlar geliştirmek,
- İş dünyasında toplumsal cinsiyet eşitliğini destekleyen politika ve söylemleri yaygınlaştırmak,
- Kadın düşünce liderlerinin karar alma süreçlerinde etkinliğini artırmak.

ATIC Kadın Liderler İş Konseyi, yalnızca bir temsil yapısı değil; aynı zamanda kadınların yüksek katma değerli alanlarda varlık göstermesini destekleyen, politika üretimine katkı sunan ve yeni nesil kadın liderliğini şekillendiren stratejik bir güç birliğidir.

6. KADIN GİRİŞİMCİLİKTE GELECEĞİN HARİTASI

21. yüzyılın ikinci çeyreği, kadın girişimciliği için yalnızca bir değişim değil, tam anlamıyla bir dönüşüm çağıdır. Teknolojik atılımlar, dijital altyapının yaygınlaşması, sürdürülebilirlik talepleri ve toplumsal bilinçteki kırılmalar; kadın girişimcilere hiç olmadığı kadar geniş bir oyun alanı sunmaktadır. Geleceğin ekonomisi; akıllı, çevik, sosyal fayda odaklı ve dijital aktörler tarafından şekillendirilecektir ve bu tanım kadınları işaret etmektedir.

Bu başlık altında, geleceğin kadın girişimcilik vizyonunu şekillendirecek trendler, potansiyel alanlar ve stratejik kırılma noktaları ele alınmaktadır.

6.1. Dijital ve Teknolojik Dönüşüm

Kadın girişimciler, teknolojiyi sadece bir araç olarak değil, **bir dönüşüm vizyonunun merkezine** koymaktadır. E-ticareten yapay zekâya, dijital danışmanlıktan blockchain teknolojilerine kadar birçok alanda kadınlar artık sadece kullanıcı değil, **kurgulayıcı** rolündedir.

- Yapay zekâ (AI), SaaS çözümleri, online platformlar, mobil uygulamalar ve dijital hizmet tabanlı modeller, kadınlar için yüksek ölçeklenebilirlik ve düşük maliyetle büyüme fırsatları sunmaktadır.
- “Kadınlar için teknolojiye erişim fonları”, “dijital beceri akademileri”, “Tech for Her” girişimleri gibi modeller önümüzdeki dönemin stratejik araçları olacaktır.
- Özellikle hibrit çalışma modelleri ve uzaktan yönetilebilir iş yapıları sayesinde kadınlar, iş-yaşam dengesini kurarken küresel pazarlara daha kolay erişebilmektedir.

Kadın girişimcilerin teknoloji ekosisteminde daha fazla yer alması, sadece ekonomik bir büyüme değil; **daha kapsayıcı, etik ve sürdürülebilir bir dijital gelecek** inşası anlamına gelmektedir.

6.2. Yeşil Ekonomi ve Sürdürülebilirlik

21. yüzyılın sürdürülebilirlik paradigması, kadın girişimciliği için eşsiz bir fırsat penceresi açmaktadır. Etik duyarlılığı yüksek, çevresel etkileri gözetken ve uzun vadeli değer yaratan kadın liderler; yeşil dönüşümün en güçlü aktörleri arasında yer almaktadır.

Organik tarım, çevre dostu üretim teknolojileri, döngüsel ekonomi uygulamaları, ekolojik moda ve sıfır atık girişimleri; kadın girişimcilerin yön verdiği başlıca alanlar hâline gelmiştir.

- Kadın girişimciliğini **iklim odaklı kalkınma stratejilerine** entegre edecek mekanizmalar - örneğin sıfır karbonlu fonlar, yeşil girişimcilik hibeleri ve çevresel etki ölçüm sistemleri - devlet politikalarının ve özel sektör yatırımlarının merkezine alınmalıdır.
- “Kadınlar için Yeşil Gelecek” temalı girişim hızlandırıcı programlar, bu dönüşümün kaldıraç gücü olacaktır.

Geleceğin ekonomisi; sadece büyümekle değil, **sorumluca büyümekle** tanımlanacak. Bu sorumluluğu en derin şekilde hisseden liderler ise kadınlardır.

6.3. Yeni Nesil Liderlik ve Sosyal Etki

Kadın girişimciler, yalnızca iş kurmakla kalmıyor; aynı zamanda **yeni bir liderlik anlayışının da mimarları** oluyor. Hiyerarşik ve kâr odaklı klasik modellerin ötesinde; empatiyi, toplumsal faydayı ve paydaş odaklılığı merkeze alan yepyeni bir yönetim vizyonu geliyor.

- “Topluluk temelli işletmeler”, “değer odaklı iş modelleri” ve “paydaş kapitalizmi” gibi kavramlar, kadınların liderliğinde yaygınlık kazanıyor.
- Yeni nesil kadın girişimciler, başarıyı sadece ekonomik metriklerle değil; **topluma sağlanan fayda, yarattığı dönüşüm ve ilham verdiği hikâyelerle** ölçüyor.
- Bu anlayış, girişimcilik ekosisteminde daha yüksek çalışan bağlılığı, müşteri sadakati ve sosyal etki üretimini beraberinde getiriyor.

Kadın liderliği artık sadece iş dünyasının değil, **toplumun kolektif geleceğinin** de yön belirleyicisidir.

6.4. Gelecekte Kadınların Yükselbileceği Stratejik Alanlar

Geleceğin ekonomisinde **yüksek katma değerli, teknoloji odaklı ve küresel ölçekli** alanlar, kadın girişimciler için stratejik büyüme fırsatları sunmaktadır. Bu alanlarda kadın temsiliinin artırılması, yalnızca toplumsal dengeyi değil, inovasyon kalitesini de doğrudan etkileyecektir.

◆ **Siber Güvenlik & Yapay Zeka:** Bugün bu sektörlerde kadın istihdam oranı %15'in altındadır. Kadınların bu kritik alanlara kazandırılması, etik teknolojinin yükselişine katkı sağlayacaktır.

◆ **Uzay ve Savunma Sanayi:** Geleneksel olarak erkek egemen yapılar arasında sayılan bu sektörlerde, kadın girişimcilerin ve mühendislerin varlığı giderek artmaktadır. Kadın akıllı, stratejik teknolojilere insani bir boyut kazandırmaktadır.

◆ **Yönetim Kurullarında Kadın:** Liderlik masalarında kadın temsiliinin artması, karar alma süreçlerinin daha kapsayıcı ve sürdürülebilir hale gelmesini sağlayacaktır.

◆ **Uluslararasılaşma & İhracat Tabanlı Start-uplar:** Kadın girişimcilerin küresel pazarlara açılması, Türkiye ekonomisinin dış ticaret vizyonuna da katkı sağlayacaktır.

◆ **Kadın Kooperatiflerinin Dijitalleşmesi:** Yerelden globale açılan kadın kooperatiflerinin teknolojiyle güçlendirilmesi, toplumsal dönüşümün tabandan başlamasına öncülük edecektir.

6.5. Değerlendirme: Geleceğin Ekonomisinde Kadının İzleri

Geleceğin kadın girişimciliği; yalnızca sayısal artış değil, **niteliksel bir zihniyet**

dönüşümünü temsil edecektir. Bu dönüşümde kadınlar, sadece iş kuran değil; yeni bir ekonomi anlayışı kuran aktörler olarak yer alacaktır.

Etik değerleri, sürdürülebilirliği, sosyal duyarlılığı ve uzun vadeli bakış açısını merkezine alan bu yeni nesil liderlik biçimi; ekonomik düzenin yapısal kodlarını yeniden yazacaktır.

Bu nedenle:

Geleceği şekillendirmek isteyen herkesin, kadın gücünü bugünden inşa etmesi gerekir.

Kamu politikaları, özel sektör yatırımları ve sivil toplum projeleri bu dönüşümün hızlandırıcısı olmalıdır.

Kadınlar sadece değişimin parçası değil, **değişimin yönünü belirleyen güçtür.**

7. SONUÇ VE ÖNERİLER

Kadın girişimciliği artık yalnızca bir ekonomik kalkınma aracı değil; **etik liderliğin, sosyal dönüşümün ve sürdürülebilir gelecek vizyonunun taşıyıcısıdır**. Bu rapor, kadınların iş dünyasındaki varlığının yüzeysel bir temsilden ibaret olmadığını, tam tersine, tüm ekonomik yapının derinliklerinde yankı bulan **sessiz ama güçlü bir devinim** olduğunu gözler önüne sermektedir.

Kadın girişimciler sadece şirket kurmaz;

- Toprağa umut eker,
- Fikre yön verir,
- Toplumu yeniden inşa eder.
-

Süreklilik, şeffaflık, etik değerler ve toplumsal fayda; kadın liderliğinin sadece ilkeleri değil, aynı zamanda **imzasıdır**. Bu nedenle kadın girişimciliğini desteklemek; bir “**kadın meselesi**” değil, **bir kalkınma stratejisi**, hatta **bir gelecek vizyonudur**.

7.1. Stratejik Öneriler

1. Ulusal Kadın Girişimcilik Strateji Belgesi hazırlanmalı ve bu belge; kamu, özel sektör, STK’lar ve akademi tarafından ortak akılla yürütülmelidir.

2. Veriye Dayalı Politika Geliştirme: Kadın girişimcilik ekosistemine dair sürdürülebilir ve güncel bir veri altyapısı kurulmalı, karar alma süreçleri gerçek zamanlı verilere dayanmalıdır.

3. Mentorluk & Network Ekosistemi: Kadınlar arası bilgi ve deneyim paylaşımını artıracak mentorluk, koçluk ve networking yapıları, hem yasal hem finansal olarak teşvik edilmelidir.

4. Kadınlara Özel İnovasyon Merkezleri: Kadın girişimciler için kuluçkamerkezleri, teknoloji ofisleri ve dijital üretim alanları yaygınlaştırılmalı, bölgesel kalkınma planlarına entegre edilmelidir.

5. Kamu Alımlarında Pozitif Ayrım: Kamu ihalelerinde kadın girişimcilere öncelik verilmesini sağlayacak yasal düzenlemeler hızla devreye alınmalıdır.

6. Yerel Destek Yapıları: Kadın kooperatiflerine, sosyal girişimlere ve yerel inisiyatiflere yönelik belediyeler ve kalkınma ajansları üzerinden esnek destek mekanizmaları oluşturulmalıdır.

7. Eğitimde Liderlik Bilinci: İlkokuldan üniversiteye kadar girişimcilik, finansal okuryazarlık ve liderlik eğitimleri müfredata dahil edilerek kız çocuklarına erken yaşta vizyon kazandırılmalıdır.

Unutulmamalıdır ki: Kadınların güçlenmesi bir tercih değil, geleceğin kendisidir.

Desteklenen her kadın girişimci, sadece kendi işini değil; yeni bir ekonomik modeli, daha adil bir toplumu ve daha yaşanabilir bir dünyayı da inşa eder.

7.2. Kapanış: Sessiz Gücün Manifestosu

Kadınlar kelimeleriyle değil, varlıklarıyla iz bırakır.

Onların sesi kimi zaman fısıltı gibidir; ama bu fısıltı, sistemleri dönüştüren bir güce dönüşür.

Duruşları bir strateji, üretimleri bir vizyon, sessizlikleri ise bir devrimdir.

Bu rapor; yalnızca verilerden oluşan bir metin değil, kadın girişimciliğinin kolektif hafızasına kazınacak bir irade beyanıdır.

Bir manifestodur.

Bir çağrıdır.

Bir yol haritasıdır.

“Kadın girişimciliği yalnızca bugünün ekonomisini değil, yarının hayalini kurar. Bizler, bu hayali aklımızla, emeğimizle ve sarsılmaz inancımızla büyüteceğiz.”

Kadın Liderler İş Konseyi olarak bu belgeyi;

Bir stratejik vizyon,

Bir toplumsal sözleşme,

Ve bir hareketin sesi olarak sunuyoruz.

Unutulmamalıdır:

Kadınların ekonomide güçlü ve görünür şekilde yer alması; yalnızca toplumsal adaletin değil, sürdürülebilir bir geleceğin de anahtarıdır. Artık mesele sadece eşitlik değil; kadınlarla birlikte daha akıllı, daha dirençli, daha vizyoner bir dünya kurmaktır.

Geleceği yeniden şekillendirmek isteyen herkese sesleniyoruz:

Kadın gücüne yatırım yapın.

Çünkü kadınlar sadece iş kurmaz.

Yeni bir gelecek kurar.

“Kadınlar yalnızca sahnede değil; tarih yazan satır aralarında, ekonominin nabzında, hayatın kalbinde yer almalı.

Biz susarken bile dünyayı yeniden inşa ediyoruz.”

ATIC Kadın Liderler İş Konseyi